

beskæftiget paa den ene eller den anden Maade med Toldlovforhandlinger, og det tør sikkert siges, at det er et af de Lovgivningsarbejder, der i mere end en Menneskealder have taget mest af Rigsdagens Tid og optaget mest af dens Interesse. Og i alle de Aar, Forhandlingerne saaledes have staaet paa, er selvfølgelig Toldloven bleven vanskeligere og vanskeligere at administrere med, er bleven mere og mere forældet; Toldresolutionerne have hobet sig op — Toldresolutioner ere jo altid en Nødvendighed, men mest af alt ved en forældet Toldlov, naar en Mængde ny Varer og væsentlige Forandringer af gamle Varer opstaa. Det bliver da Administrationen, der ofte saa nogenlunde paa fri Haand uden tilstrækkelig Rettesnor i Loven afgør, hvad den og den Vare skal henvises til. Dette alene har fremkaldt en overordentlig Utryghed paa mange Punkter af vort Erhvervsliv, det er en Selvfølge. Hvor samvittighedsfuld og forstandig end Administrationen har haandhævet Loven — og jeg tror, den er bleven haandhævet saaledes —, er det naturligvis altid en ganske overordentlig uheldig Ting, at Loven ikke er saaledes, at man nogenlunde klart og bestemt kan afgøre, hvorledes Varer skulle fortoldes.

Endvidere er der foregaaet en Mængde Ændringer i vort Erhvervsliv, der have bevirket, at den Toldlov, som oprindelig var en god Toldlov for dansk Erhvervsliv, og som paa sin Tid bragte betydelige Fremskridt paa mange Punkter, er bleven en saare væsentlig Hindring for ny Fremskridt. Jeg skal indskrænke mig til at nævne nogle enkelte Eksempler. Bygningen af Jernskibe var den Gang i sin Vorden, man kunde ikke ane, at naar man lagde en Værditold af 3 pCt. paa Skibe foruden den Told, man lagde paa Baandjern, Stangiern, Pladejern m. v., skulde dette Forhold medføre, at Udlandet blev begunstiget paa det danske Skibsbyggeris Bekostning. Man havde den Gang ikke nogen Gummiindustri, og det kunde da være godt Latin den Gang at lægge samme Told paa den raa Gummi og de grovere Gummivarer. Den kemiske Industri og Kemikaliernes Anvendelse i Industrien var den Gang meget ringe udviklet. Den Told, der blev lagt paa mange Kemikalier, der nu bruges som Raastoffer i Industrien og i andre Virksomheder, var derfor ikke trykkende, hvad den i høj Grad er bleven senere. Man anede jo heller ikke, at de ubeskyttede Erhverv, navnlig Landbrug og Fiskeri, i et saa stort Omfang skulde faa

Brug for Raamaterialier og Hjelpestoffer, paa hvilke der hvilede Told. Da Toldloven blev given i 1863, var der noget rimeligt i, saaledes som Forholdet var, at sige, at den Told, der da kom til at paahvile Landbrug og Fiskeri, ikke var overvættets stor, men alt som Landbruget mere og mere har udviklet sig i industriel Retning, og alt som Fiskeriet er gaaet over til Motordrift, er det blevet meget betydelige Beløb, hvormed Toldloven hviler paa disse ubeskyttede Erhverv. Samtidig er der opstaaet en stor Mængde Fabrikationsvirksomheder, som man slet ikke kendte den Gang, og som nu lide under det, man kalder Minusbeskyttelse, idet de maa betale betydelig Told for de Produkter, de bruge til at fremstille deres Varer med, medens det færdige Produkt er toldfrit. Saadanne Virksomheder ere Cementindustrien og Margarineindustrien, for kun at tage nogle Eksempler, men der er mange, mange andre. Endelig have Forandringer i Varepriserne paa mange Punkter fuldstændig forrykket Toldlovens Karakter. Hvad der den Gang var en rimelig Told, er i Aarens Løb paa Grund af Varepriserens Synken blevet en urimelig høj Told.

I alle de Aar, hvor man har forhandlet om en Toldreform, have Vanskelighederne, maa man sige, nærmest været stigende. I Begyndelsen vare de væsentlig af finansiel Art. Den Gang Finansminister Fenger fremlagde sit Toldlovsforslag, 1871, og under de senere Forhandlinger i 1870erne, vare Vanskelighederne ved at naa til et Resultat væsentlig finansielle. Man kunde ikke blive enig om, hvor stor en udækket Nedgang der skulde være. Men alt som Aarene skrede frem, og efter at Toldomslaget kom i Tyskland 1878—79 og derefter i en Række andre Lande, flyttedes Vanskelighederne. Man begyndte at nærme sig noget mere til hinanden paa det finansielle, men man fjernede sig i overordentlig høj Grad paa Spørgsmaalet: Frihandel eller Beskyttelse. I 70erne var man i det væsentlige enig i Princippet herom mellem Regering, Landsting og Folketing. Men i 80erne kom den stærke protektionistiske Bølge ogsaa hertil, og under de senere Toldlovforhandlinger har det i stigende Grad været Spørgsmaalet om Toldbeskyttelsens Højde, der har vanskeliggjort Opnaelsen af et Resultat. Saaledes var det under Toldkommissionens Forhandling, saaledes var det, da vi forhandlede om Toldloven i 1897 og følgende Aar, og saaledes har det ogsaa været under den sidste Toldlovforhandling.